

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Герасименко В.Г.

“ ” 2017 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 «Туризм»

на тему:

**«Шляхи та резерви збільшення прибутку
в підприємстві готельного господарства»**

Виконавець:

студент факультету міжнародної економіки

Будніков Олександр Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Єгупова Ірина Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Рецензент: Рєзнікова Наталія Віталіївна

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	стор. 3
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Поняття прибутку як основного показника виробничо- господарської діяльності підприємства.....	6
1.2. Основні функції та етапи формування прибутку	10
1.3. Фактори та шляхи підвищення прибутку в готельному підприємстві.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ В ГОТЕЛІ «БРІСТОЛЬ»	26
2.1. Характеристика готелю «Брістоль» та основні економіко- експлуатаційні показники діяльності	26
2.2. Формування доходів і витрат у готелі «Брістоль».....	42
2.3. Аналіз етапів формування прибутку в готелі.....	46
РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ В ГОТЕЛІ «БРІСТОЛЬ»	51
3.1. Напрямки та резерви зростання прибутку в готелі.....	51
3.2. Розрахунок економічного ефекту від розширення асортименту додаткових послуг в готелі «Брістоль»	58
ВИСНОВКИ	66
Список використаних джерел	69
Додатки	72

ВСТУП

В умовах сучасної ринкової економіки прибуток, як найвідоміша з давніх часів категорія, отримав новий зміст, ставши основою формування реальної самостійності підприємств як суб'єктів господарювання. Прибуток як головна рушійна сила економічної системи забезпечує інтереси держави, власників підприємств та окремих працівників.

Прибуток є одним з найголовніших стимулів до створення нових або розвитку вже діючих підприємств. Бажання одержання більш високого прибутку спонукає суб'єкти господарювання до пошуків більш ефективних способів використання ресурсів, винаходження нових послуг, які можуть викликати попит, застосовування організаційних й технічних винаходів, що можуть підвищити ефективність виробництва і реалізації товарів та послуг. Отримуючи прибуток, кожне підприємство вносить свій внесок в економічний розвиток суспільства, регіону та країни, сприяє створенню й збільшенню суспільного багатства й росту добробуту народу та держави.

Головне призначення прибутку як економічної категорії – відображати результативність діяльності підприємства. Тема прибутку стала особливо гострою для українських підприємств через затяжну економічну кризу, складовими якої є високі податки, інфляція, девальвація національної валюти, що значно знецінюють вже одержані прибутки. Також підприємства не можуть розраховувати на державну підтримку, вони змушені діяти в умовах самооплатності й самофінансування.

Прибуток є основним джерелом фінансування багатьох заходів щодо технічного й соціального розвитку підприємства та суспільства, важливим джерелом матеріального заохочення персоналу, окремих його працівників, джерелом виплати дивідендів по акціях. За рахунок відрахувань від прибутку формується значна частина місцевих та державного бюджетів.

Україна переживає наразі глибоку кризу, що охопила всі сторони національної та регіональної економіки: відносини власності, масштаби

виробництва продукції, прямі і зворотні зв'язки, фінансово-кредитну систему, платежі, систему оподаткування, ціноутворення тощо.

Як відомо, суспільному та економічному розвитку властива циклічність і на зміну кризі неминуче приходить економічне зростання. Науково-технічна революція та інтенсивний шлях розвитку виробництва ставлять у порядок денний вивчення джерел формування прибутку та його розподілу на рівні підприємства.

Сказане вище свідчить про гостру актуальність проблеми пошуку резервів збільшення прибутку в підприємствах готельної індустрії.

Одним з актуальних завдань сучасного етапу є оволодіння керівниками й фінансовими менеджерами сучасними методами ефективного управління формування прибутку в процесі операційної, інвестиційної й фінансової діяльності підприємств та пошуків шляхів та резервів його збільшення.

Грамотне, ефективне управління формуванням прибутку передбачає знання основних механізмів формування прибутку, використання сучасних методів його аналізу й планування.

Дана дипломна робота присвячена дослідженню теоретичних аспектів аналізу резервів зростання прибутку на підприємстві готельної індустрії та формуванню шляхів (організаційно-технічних заходів) їх реалізації.

Мета дипломної роботи визначила її зміст. Основними напрямками дослідження в даній роботі є визначення економічної суті та функцій прибутку, його ролі в діяльності підприємства, видів та джерел формування, оподаткування і аналіз прибутку. Також була звернута велика увага на аналіз складу доходів та витрат, етапів формування та резервів збільшення прибутку підприємства.

Об'єкт дослідження: у якості об'єкта дослідження було обрано приватне підприємство «Брістоль», основним видом діяльності якого є надання готельних послуг.

Предмет дослідження: процес формування прибутку готельного підприємства, резерви його підвищення в сучасних умовах ринкового

господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати наступні завдання:

- 1) вивчити поняття й види прибутку, основні фактори, що впливають на прибуток, роль прибутку в діяльності підприємства й шляхи підвищення прибутку;
- 2) вивчити організаційну структуру;
- 3) проаналізувати споживачів, обсяг виробництва й реалізації продукції;
- 4) проаналізувати основні техніко-економічні показники;
- 5) проаналізувати продуктивність праці, прибуток підприємства й рентабельність виробництва;
- 6) розробити заходи щодо підвищення прибутку.

Економічна сутність, види, джерела формування та методи аналізу прибутку підприємства висвітлені в роботах українських, російських і закордонних економістів: В. Ф. Семенов, С. Г. Нездоймінов, О. В. Шикіна, І. М. Шевчук, М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі, С. А. Клименко, Т. А. Агапова, С. Ф. Серегіна, С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чеботар.

Роботи цих та інших авторів, що займаються питаннями економіки, аналізом господарської діяльності, управлінням прибутком і ефективним виробництвом, були опрацьовані під час написання роботи.

Для аналізу господарсько-фінансової діяльності ПП «Брістоль» використана форма бухгалтерської звітності №1 «Баланс», №2 «Звіт про фінансові результати» за 2014, 2015, 2016 рр. та форма статистичної звітності №1 «Колективні засоби розміщення» за 2015 та 2016 рр.

В дипломній роботі для обробки й аналізу інформації застосовувались комп'ютерні програми Microsoft Excel, Microsoft Word.

ВИСНОВКИ

Прибуток підприємства є найважливішою економічною категорією й основною метою підприємницької діяльності. Отримати прибуток підприємство може тільки в тому випадку, якщо воно виробляє продукцію або послуги, які реалізуються, тобто задовольняє суспільні потреби.

Підводячи підсумки дослідженню, зупинимося на найважливіших моментах та висновках, що дозволяють у повній мірі оцінити внутрішньовиробничі резерви зростання прибутку в готелі «Брістоль».

Готель «Брістоль» знаходиться в центрі Одеси. В готелі 113 комфортних номерів з усіма сучасними зручностями (16 з яких – номери категорії «Вища (президентський апартамент, люкс, напівлюкс)», 97 – категорії «Перша (стандарт)»), є ресторан «Брістоль», 3 кімнати для переговорів по 30 м² кожна та 2 великих конференц-залів на 300 осіб.

По всій території готелю надається безкоштовний швидкісний Wi-Fi, є безкоштовна парковка біля готелю (обладнана відеоспостереженням). Крім основних послуг, які пов'язані з проживанням гостей у номерах, «Брістоль» надає також великий ряд різноманітних додаткових послуг.

Середньооблікова чисельність штатних працівників готелю «Брістоль» становить 131 особа.

В 2015 році рівень завантаження готелю складав лише 22%, що стало наслідком політичної та економічної кризи в Україні, а також результатом початку воєнних дій на сході країни. Однак наступного 2016 року туристичний сезон був дуже вдалим і доходи від послуг проживання збільшились на 14 302 тис. грн., на що вплинули сприятливі погодні умови влітку і відкладений попит, значне падіння гривні. Подібну динаміку на протязі аналізованого років мають і доходи від послуг харчування, порівняно з 2015 р. вони збільшились на 8981 тис. грн. Доходи від надання додаткових послуг за весь період 2015-2016 роки зросли на 3322 тис. грн.

Загальна динаміка доходів від надання усіх послуг в готелі за

аналізований період негативна, відмічається значне (на 11 680 тис. грн., або 15,97%) зменшення в 2016 р. порівняно з 2014 р. При тому, що собівартість реалізованих послуг зменшилась на 6524 тис. грн. або на 11,02%, чому сприяло підвищення цін на комунальні послуги в декілька разів, високі темпи інфляції. На 179 тис. грн. або на 9,72% зросли витрати на збут, адміністративні витрати зменшились на 310 тис. грн. або на 5,0% в результаті раціоналізації адміністративного персоналу.

В 2016 році порівняно з 2014 найбільше зросли матеріальні витрати – на 138,88%. Витрати на заробітну плату збільшились суттєво на 61,6%, завдяки зменшенню в 2016 єдиного соціального внеску до 22% відповідно зменшились на 17% відрахування на соціальні заходи. Амортизаційні відрахування зменшились на 16,98%.

В результаті зменшення в 2016 році порівняно з 2014 роком чистого доходу на 15,97%, чистий фінансовий результат підприємства від реалізації послуг за аналізований період генерував прибутки, незважаючи на зміну собівартості реалізованих послуг, адміністративних витрати та витрат на збут.

Фінансовий результат готелю від іншої операційної діяльності за 2015-2016 роки зріс на 1980 грн., або на 376,43%. Прибуток до оподаткування за аналізований період знизився на 10 245 тис. грн., а чистий прибуток після оподаткування на 8400 тис. грн. і склав 9373 тис. грн. у 2016 році.

Проведені в роботі дослідження показали наявність значних резервів та напрямів збільшення прибутку в готелі «Брістоль».

Був наведений набір факторів внутрішнього та зовнішнього середовищ, що впливають на діяльність готелю, у вигляді SWOT- аналізу та визначені слабкі сторони та способи зменшення їх впливу на готель, з токи зору впливу на прибуток: високий рівень цін у готелі, відносно велика плінність кадрів (у сезон: з готелю до пляжів), відсутність власної «зеленої» зони, висока частка обладнання та дрібниць в номерах іноземного виробництва, дуже обмежена можливість розширення.

З огляду на вищевказане у готелі «Брістоль» доцільно та ефективно для

збільшення прибутку впроваджувати додаткові послуги. Саме тому ми пропонуємо впровадити у готель салон краси, однак з огляду великі капіталовкладення та високі ризики для початку пропонуємо впровадити у готель на базі оздоровчого комплексу SPA послугу професійного візажиста та перукаря.

Виходячи з того, що в готелі вже існує комплекс SPA та готель позиціонує себе як бізнес-готель та в ньому регулярно проводяться різні корпоративні заходи, весілля, існує необхідність у послугах візажиста та перукаря. Отже готель «Брістоль» буде пропонувати наступні послуги: фарбування та стрижка волосся, мелірування, вкладання волосся, професійний макіяж. Задля скорочення адміністративних витрат ці послуги будуть організовані в оздоровчому комплексі SPA. Надалі необхідно закупити обладнання для роботи та підібрати персонал, також потрібно отримати всі дозвільні документи на дану діяльність.

Щоб обладнати робочі місця, будуть потрібні, перш за все, підйомні крісла, що обертаються, на яких будуть розташовуватися клієнти. Майстрові буде потрібно дзеркало та тумба. Також вам будуть потрібні візки та кошики для брудної білизни тощо. Необхідні матеріали – це різні шампуні, рідини, за допомогою яких відбувається процес фарбування волосся укладання або завивка, рідини і бальзами, які використовуються для лікування волосся, а також лаки та інші дрібниці. Все це забезпечуватиме готель.

Таким чином, впровадження у готелі постійних перукаря та візажиста приведе до збільшення чистого прибутку на 331 198 грн. у рік. Додаткові капітальні вкладення в розмірі 249 000 грн. окупляться всього за трохи більше ніж 9 місяців. Рентабельність продажів послуг складе 28,7%, тобто з кожної гривні отриманої від реалізації послуг підприємство отримуватиме майже 29 коп. За результатами проведених розрахунків можна зробити висновок про доцільність впровадження даного заходу.

Список використаних джерел

1. Національні стандарти бухгалтерського обліку: нормативна база. – Х.: Фактор, 2000. – 208 с.
2. Алєйніков А.Н. Підприємницька діяльність: Навч.-практ. посібник. – М.: Новое издание, 2007. – 304 с.
3. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За редакцією проф. М.В. Афанасьєва. Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2008. – 410 с.
4. Бланк І.А. Управління прибутком, 2-е вид., – К.: Ніка – Центр, Ельга, 2009. – 752 с.
5. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2008. – 352 с.
6. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання – Прес, 2009. - 285 с.
7. Задоя А.О. Мікроекономіка: курс лекцій та вправи: Навчальний посібник – 2-ге видання., стер. – К.: тов. «Знання», КОО, 2007. – 211 с.
8. Зубко Н.М., А.Н. Зубко. Економічна теорія. – 3-є видання перепрацьоване и доповнене – МН.: «НТЦ-АПИ». -2010. – 352 с.
9. Клименко С.А. Фінанси підприємства – М.: Фінанси, ЮНИТИ, 2008. - 236 с.
- 10.Кодацький В.П. Прибуток: Посібник. – М.: Фінанси та статистика, 2007. – 128 с.
- 11.Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2009. – 280 с.
- 12.Примак Т.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Вікар, 2007. – 178 с.
- 13.Т.А. Агапова, С.Ф. Серегіна, Макроекономіка: Посібник. – М.: 2010., 343 с.
- 14.Тунин Г.А. Підприємництво та фінанси. Навчальний посібник для вищів

- М.: «Видавництво ПРИОР», 2009. – 280 с.
15. Черевко Г.В., Горбонос Ф.В., Іваницька Г.Б., Павленчик Н.Ф. Економіка підприємств: Навчальний посібник / За заг. ред. Г.В. Черевко. – Львів: Апріорі; 2010 – 384 с.
 16. Шевчук І.М. Фінанси підприємства: Навчальний посібник. – К.: Колос, 2007, 153 с.
 17. Грузинов, В.П. Економіка підприємства: Навчальний посібник. - М.: ЮНИТИ, 2009. – 356 с.
 18. Баканов, М.И. Теорія аналізу господарської діяльності: Навчальний посібник. - М.: Финансы и статистика, 2008. – 423 с.
 19. Гетьман, Оксана Олександрівна. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.О. Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.
 20. Гринчуцький, Валерій Іванович. Економіка підприємства: навч. посібник / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 304 с.
 21. Амбросій О.І. Класифікація доходів готельного господарства та фактори, що впливають на їх розмір // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2010. – Випуск 1. – с. 195-199.
 22. Кузнєцова Н.Н. Основи економіки готельного та ресторанного господарства: Навч. посібник. – 2-е вид., Київ, 2008. – 250 с.
 23. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: Навч. посібник.— К: Центр навчальної літератури, 2008.— 348 с.
 24. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навчальний посібник. / Чепурда Л.М., Беляєва С.С, Плахотнікова М.В. та ін. Під заг. ред. Л.М. Чепурди — К.: ВД «Професіонал», 2010. — 272 с.
 25. Мескон М.Х. , Альберт М., Хедоурі Ф. Основи менеджменту: Підручник. – пер. с англ. – М.: «Дело», 2007. – с. 207.
 26. Віхаскій О. С., Наумов А. І. Менеджмент: Підручник. - М.: «Гардаріки», 2010. – 259 с.

27. Товариство з обмеженою відповідальністю «Л.А.Р.К.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://b2btoday.com.ua/supervision/BCP%20Core%20Principles_ukr%20.pdf. – Електронна баз даних.
28. Готель 5 зірок «Брістоль» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bristol-hotel.com.ua> – Офіційний сайт.
29. Готель 5 зірок «Брістоль» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.booking.com> – Інтернет система бронювання.
30. Будніков О. В. Шляхи підвищення прибутку на підприємствах готельного господарства // Збірник наукових статей ОНЕУ. – 2017. – с. 122–125.
31. «Розетка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rozetka.com.ua/> – Інтернет магазин.
32. Види клімазонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cosmetic.ua/klimazon> – Інформаційний сайт клімазонів.
33. Нездоймінов С. Г., Шикіна О. В. Стаття: Малий бізнес гостинності в контексті розвитку соціального підприємництва / Journal Association 1901 SEPIKE. – 2016. – № 15. – С. 118-121. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5526>
34. Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник / В. Ф. Семенов, С. В. Стеценко, В. Д. Олійник / за ред. В. Ф. Семенова. – Одеса: Атлант, 2010. – 340 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2010>